

Az Engelmann Család Az Első Világháború Idején

Ez egy családi kép, sajnos nagyon sötét. Ez a kép nagyapámnak a házában, kertjében volt levéve, hát fogalmam nincs, hogy milyen alkalomból. Valamikor az 1910-es években készülhetett, Gyönkön, körülbelül az első világháború alatt, mert édesapám katonaruhában látható. Nagyon összetartott a család, minden nap találkoztunk. Engelmann Gyula apai nagyapám ott lakott mellettünk, egy ház volt köztünk. És a másik nagyapám, Engelmann Frigyes is közel lakott hozzánk. Ha sorba vesszük őket, akkor ez a kopasz férfi a bal oldalon, az Frigyes nagypapám. Előtte ül a második felesége, Haász Paula [Az interjú során az hangzott el, hogy Haász Paula Engelmann Gyula nagyapa második felesége volt, akit 1923 után, az első feleség, Löwenstein Rozália halála után vett feleségül. A képen minden bizonnyal Frigyes nagyapa második felesége látható. Engelmann Frigyes első felesége 1902-ben meghalt, és Frigyes nagyapa megházasodhatott másodszor is, hiszen Serebrenik Lászlóné édesanyjának volt egy féltestvére, Engelmann Ilona apja második házasságából. Egészen valószínű, hogy Engelmann Ilona anyja ül Frigyes nagyapa előtt, a bal szélén. A nevét nem ismerjük. -- A szerk.] Paula [illetőleg az ismeretlen nevű asszony] mellett ül nagyapámék testvére, Keszler Gézáné, Zsófi, akinek sajnos nem látszik az arca, mert eltakarja a férje, Keszler Géza. A harmadik ülő hölgy Löwenstein Rozália nagymamám [Engelmann Gyula apai nagyapa felesége. Ő majd csak 1923-ben hal meg, nem is szerepelhetne tehát ezen a családi fotón a nagyapa későbbi második felesége, Haász Paula. -- A szerk.]. Középen hátul a magas ember, akit nem lehet jól látni, kalapban, az Gyula nagypapám. Nagyapámnak, Engelmann Gyulának nagyon jó megjelenése volt. Egyik fia sem volt olyan magas, mint a nagyapám. Csak angol szövet és bőrberi kabátja volt, és emlékszem, volt neki egy bambuszbotja, és egy arany volt rajta, valami dísz, és nagy szivarokat szívott. A Frigyes nagyapám mellett a hölgy az idősebbik lánya, Mária és a férje, Steiner Dezső az édesanyám mellett. Az édesanyám, Engelmann Olga az egyetlen világos figura a képen, mellette látható a kép szélén az édesapám, Vilmos, katonaruhában. A hátuk mögött a világos arcú férfi pedig az édesanyám orvos testvére, Béla. A szüleim első unokatestvérek voltak, úgyhogy közös a családfa nagy része. A dédszüleimnek

kilenc élő gyermeke volt, hat lány és három fiú. Három lány nevére emlékszem: egyik volt Regina, a másik Zsófia, és a harmadik, az Romániában lakott, Karolina. A többit nem ismertem, csak ezt a hármat. A három fiú nevét tudom: Gyula (ő volt az apai nagyapám), Jenő és Frigyes (az anyai nagyapám). A legidősebb Engelmann lány, Zsófia férjénél volt itt Budapesten. A férjét Keszler Gézának hívták, kávépörköldéjük volt és tea- meg kakaókereskedésük. Jómódú emberek voltak. Két gyerekük volt, Árpád és Béla. A Reginának egy lánya volt, Kata. Ő szintén az első unokatestvéréhez, doktor Taubner Gézához ment férjhez. Karolina volt a harmadik lány, akinek emlékszem a nevére, neki Ibolya volt a lánya, aki egy Schöni nevű orvoshoz ment férjhez. Ők Temesváron éltek. A legidősebb fiú, apai nagyapám, Engelmann Gyula, Hőgyészen született, majd később Gyönkre költözött, apám már Gyönkön született. Nagyapám nagyon modern ember volt, dacára annak, hogy egy kis faluból származott. Textilüzlete volt Gyönkön, és nem a nagykereskedőktől vette az árut, hanem Bécsbe ment, és hajókofferral hozta el. Erre nagyon jól emlékszem, mert a padlásunkon volt sokáig a hajókoffer. És abban az időben csomagolópapírja volt a nevével: Engelmann Gyula, rőföskereskedő, Gyönk. És rá volt nyomtatva kesztyű, napernyő -- a többire nem emlékszem. Fogalmam nincs, hogy nagyapámnak milyen iskolái voltak, csak azt tudom, hogy nagyon ügyes, modern kereskedő volt, és német volt az anyanyelve, magyarul nem beszélt olyan jól. A második Engelmann fiúnak, Jenőnek üzlete volt Hőgyészen, és őneki is hozta a nagyapám az árut. Hőgyész egy sváb falu volt, s az itteni viselet bő szoknya és nem tudom, hány alsószoknyából állt, úgyhogy nekik sok anyag kellett. Jenő egy időben nagyon gazdag volt, voltak malmai, rőföskereskedő és gabonakereskedő is volt. Neki volt egy lánya, Erzsébet, aki Radó Béla veseorvoshoz ment férjhez Budapestre. Remek orvos volt, valahol a József körúton laktak. Jenőnek volt egy fia is, Árpád, aki elvett Bécsben egy nagyon-nagyon gazdag lányt. Nekik kötöttárugyáruk volt Bécsben. A harmadik fiút, anyai nagyapámat Engelmann Frigyesnek hívták, orvos akart lenni, volt is az egyetemen, de nemigen tanult, s a dédnagypapa megunta. Úgyhogy nagyapám telekkönyvvezető lett Gyönkön. Anyanyelve magyar volt. Nem volt vallásos. Nem tudok róla, hogy anyai nagyapám lett volna katona, meghalt a holokauszt előtt. Engelmann Frigyes egy simontornyai [Tolna megye] Friedmann lányt vett feleségül, Friedmann Kornélia Esztert. Jómódú emberek lehettek ezek a Friedmannok, mert a családnak volt egy mauzóleuma is a temetőben, oda temették a nagyanyámat is, aki nagyon hamar meghalt.